

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

***«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»***

27–28 вересня 2024 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE
ECONOMY: TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL
SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
27–28 вересня 2024 року**

**Україна, Мукачево
2024**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)С91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 28 жовтня 2024 р.)*

С91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 27–28 вересня 2024 р.) /ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: МДУ, 2024. 130 с.

***Відповідальний за випуск:** Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д. психол. н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Пугачевська К.Й. – к.е.н., доцент; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки.

Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2024

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2024

розрахувати їх, ще потрібно сформувати причинно-наслідкові зв'язки (cause-and-effect relationships). Точність і якість одержуваних результатів залежать від обсягу даних і періоду їх виміру.

Проведення бенчмаркінгу дає можливість готельному підприємству подивитися на свій потенціал зі сторони й побачити можливості для вдосконалення. Тут особливо слід виділити чотири аспекти досягнення успіху: аналіз, партнерство, зміни й орієнтування. Тільки регулярне порівняння з іншими успішними готельними компаніями дає вихідну точку для власного успіху.

Список використаних джерел

1. Бровкова О.Г., Манакова О.І. Бенчмаркінг як ефективний інструмент управління підприємством. *Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2010. №2. С.39–45.

2. Бублик М.І. Хім'як М.М., Лібер М.В. Бенчмаркінг як спосіб одержання конкурентних переваг. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип. 19.5. С. 136–139.

3. Bauer P. Який сервіс має сенс? Бенчмаркінг у логістиці. *Зарубіжні маркетингові дослідження*, № 1, 2004. с. 12–14

4. Bresin S. Практика бенчмаркінгу. *Зарубіжні маркетингові дослідження*, № 1, 2004. с. 7

5. Bruckhardt W. Цикл ключових питань про бенчмаркінгу: новаторське і компетентне створення цінності. *Зарубіжні маркетингові дослідження*, № 3. 2005. с. 9–11

Джосія МОЛНАР-БАБІЛЯ

кандидат хімічних наук, доцент,
доцент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи

Оксана ГРИЦАК

здобувачка ОС Магістр
спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

Складна ситуація в туристичному комплексі України, до якої відноситься готельний бізнес, в останні п'ять років, обумовлена боротьбою з поширенням коронавірусної хвороби та триваючою війною з російською федерацією.

Метою дослідження було проаналізувати стан вітчизняної готельної індустрії. На сьогоднішній день складно аналізувати та складати прогнози розвитку готельного бізнесу в Україні, оскільки впливи, яким піддається цей сектор ринку непередбачувані та швидкозмінні. Крім того, показники галузі туризму, зокрема дані щодо кількості колективних засобів розміщування та їх заповнюванню, на сайті Державної служби статистики України [2], останній раз оновлялись у 2020 році. Тому аналіз сучасного стану готельного бізнесу за офіційними джерелами, можна провести лише до 2020 року.

У 2014 році кількість колективних засобів розміщування порівняно з

попереднім роком, скоротилась на 28,7%, це обумовлено тимчасовою окупацією території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини територій у Донецькій та Луганській областях. Кількість місць у колективних засобах розміщування, за цей же період зменшилась на 30,4%

Спостерігається негативна і динаміка заповнюваності готелів, так кількість іноземних громадян, які перебували у колективних засобах розміщування у 2020 році порівняно з 2011 роком зменшилась у 5,6 разів, а вітчизняних громадян за той самий період також зменшилась більше ніж у 2 рази

Якщо до 2019 року ситуація у галузі почала стабілізуватись, показники готельного бізнесу почали наздоганяти стан 2011 року, то після запровадження обмежень пов'язаних із запобіганням поширенню коронавірусної хвороби та відповідно повною зупинкою туризму, відбувся обвал кількості відвідувачів готелів.

Кількість вітчизняних осіб, які перебували у колективних засобах розміщування зменшилась з 6960,9 тис. у 2019 до 3379,5 тис. у 2020 році, аналогічно іноземних громадян з 959,4 тис. до 254,4 тис. відвідувачів.

Станом на перший квартал 2023 року, ситуація на ринку готельних послуг неоднозначна, оскільки триваюча війна призвела до міграції значної частини населення з східної та південної України на її захід [3, 4]. Аналіз проведений експертами напряму консультаційних послуг у сфері нерухомості ЕУ [1] показує доцільність розгляду трьох фаз динаміки заповнювання готелів (рис. 1).

На першій фазі з початку січня 2022 року по 24 лютого 2023 року, показники заповнюваності готелів по відношенню до аналогічного періоду 2021 року демонстрували позитивну динаміку, що пов'язано з послабленням антикарантинних обмежень.

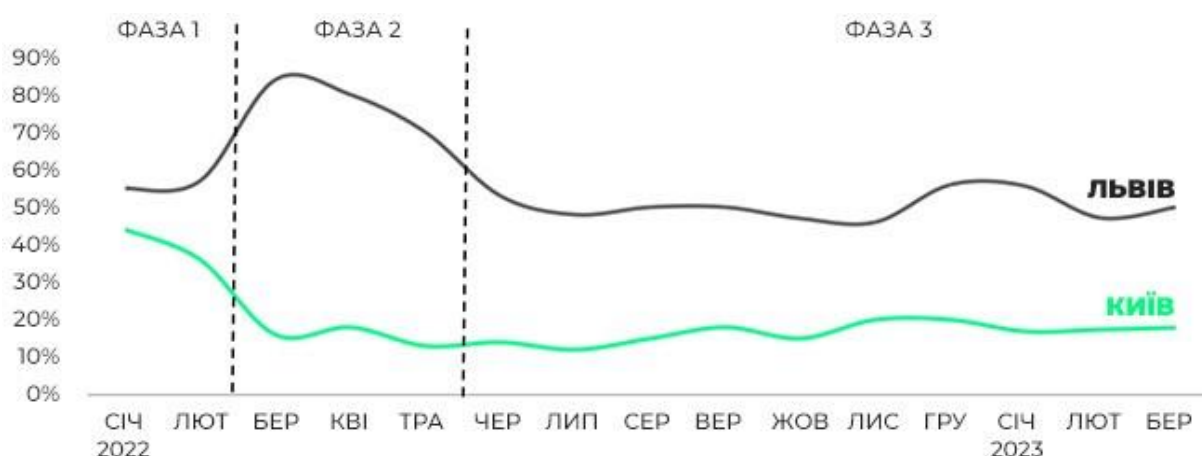

Рис. 1. Динаміка заповнюваності колективних засобів розміщування Києва та Львова [1]

На другій фазі, з початком повномасштабної війни 24 лютого до початку червня 2022 року спостерігалось збільшення заповнюваності готелів на заході України, в окремих випадках показник заповнюваності перевищував 80% і падіння до мінімальних показників заповнюваності на сході України. Це було

пов'язано з виїздом громадян України у безпечніші регіони західної України та подальшим виїздом закордон.

Наразі готельний бізнес перебуває у третій фазі, коли внутрішньо переміщені особи повертаються до своїх місць постійного проживання, що призводить показників заповнюваності готелів на заході України до 60% як у довоєнний 2021 рік. 99% відвідувачів готелів – громадяни України, а 1% – це іноземні журналісти, волонтери та представники міжнародних організацій [5].

Однак, загалом можна констатувати, що ситуація в готельній індустрії сильно залежатиме від інтенсивності ракетних обстрілів території України та активності бойових дій на сході і заході України.

Список використаних джерел:

1. Кількість гостей у п'ятизіркових готелях зростає попри війну. Чому експерт. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications>

2. Колективні засоби розміщування Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>

3. Намагаються вижити. Готелі в Україні заповнені на 10–15%, – експерт. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/pytayutsya-vyzhit-oteli-ukraine-zapolneny>

4. У якій ситуації опинився готельний бізнес під час війни – експерт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/28/69>

5. На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення – експерт. URL: <https://forbes.ua/company/na-pochatku-viyni-gotelniy-biznes-ukraini-obvalivsya-na-90-chi-e-nadiya-na-vidnovlennya>

Джосія МОЛНАР-БАБІЛЯ

кандидат хімічних наук, доцент,

доцент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи

Надія КЛИМ

здобувачка ОС Магістр

спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНО-ГОТЕЛЬНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ ТА УПРАВЛІННЯ ЇХ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ

Індустрія туризму – це сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, хостели, мотелі, пансіонати), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів. Одночасно зі збільшенням загальної кількості туристів помітний розвиток одержала інфраструктура туризму й основний її компонент – готельний сектор, що прагне одержати свою частку бізнесу. У сучасних умовах готелі змушені боротися за «місце під сонцем», а за наявності можливості – прагнути до розширення свого бізнесу. Рівень споживання туристичних послуг є одним з важливих індикаторів якості життя [1, с. 41]. Готельний бізнес є складовою частиною величезного сегменту індустрії туризму та розваг.

Сучасний готельний бізнес характеризується наявністю різних форм і

Карабелеш Станіслав. МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	38
Кашин Артем, Проскура Володимир. ОЦІНКИ СИНЕРГЕТИЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД ВЗАЄМОДІЇ ФАКТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО КЛАСТЕРА	40
Кірман Крістіна. ПРОГРАМНИЙ ТА ПРОЄКТНИЙ ПІДХОДИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	43
Ковач Віталій, Медвідь Лариса. ТРАНСПОРТ І ЛОГІСТИКА ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИСТСЬКИХ ПОСЛУГ	45
Маркова Евеліна. ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИКИ ДАНИХ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ БІЗНЕСОМ	47
Микуланинець Світлана, Іванчик Станіслав. КРОСКУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	48
Пап Василь, Бошота Неля, Кеменяш Іван. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	50
Попович Олеся. ЗАГРОЗИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	52
Попович Олеся, Максим Гога. СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	54
Пугачевська Катерина. ІНСТРУМЕНТАРІЙ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	56
Катерина Пугачевська, Михайло Йовбак. ЕКСПОРТНА СТРАТЕГІЯ В УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	58
Стегней Маріанна, Бабидорич Віталій. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗРОСТАННЯ	59

СЕКЦІЯ 4. СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ: ПРІОРИТЕТИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Гоблик-Маркович Надія, Сімакова Валерія. ВПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТРАТЕГІЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	62
Головко Ольга, Химич Тетяна. ГНУЧКІСТЬ – КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР УСПІХУ СУЧАСНОГО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	64
Дудник Світлана. ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ В ГОТЕЛЬНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	67
Лисичкін Володимир, Удворгелі Лариса. ГОТЕЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	69
Ляхов Микола, Удворгелі Лариса. ВИКОРИСТАННЯ БЕНЧМАРКІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ЯК НАПРЯМУ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ	71
Молнар-Бабіля Джосія, Оксана Грицак. АНАЛІЗ СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ	73

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>